

JURYRAPPORT VAKJURY

**BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023**

JURYRAPPORT BESTE BOEK VOOR JONGEREN 2023

De vakjury Beste Boek voor Jongeren 2023, bestaande uit:

Aukelien Weverling, Esther Heurter, Jacky Hitzert, Mark Bakker en Mieke van Eijsden (voorzitter),

heeft de volgende boeken voorgedragen voor de shortlist van het Beste Boek voor Jongeren 2023.

De Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek heeft deze voordracht overgenomen.

CATEGORIE OORSPRONKELIJK NEDERLANDSTALIG:

De droomfabriek

Auteur: Gerwin van der Werf

Uitgeverij: Atlas Contact

De geur van een moeder

Auteur: Lucia van den Brink

Uitgeverij: Ambo | Anthos

In het vervloekte hart

Auteur: Rima Orië

Uitgeverij: Moon Young Adult

Niet geschikt voor publicatie

Auteur: Gabriëlle la Rose

Uitgeverij: Lebowski

Weerlicht

Auteur: Jante Wortel

Uitgeverij: DasMag

CATEGORIE VERTAALD:

Buiten het veld

Auteur: H.N. Khan

Vertaler: Dennis Keesmaat

Uitgeverij: Querido

Een liefde

Auteur: Arnaud Cathrine

Vertaler: Vincent Oostelbos & Jacques Dohmen

Uitgeverij: Querido

Gamechanger

Auteur: Neal Shusterman

Vertaler: Maria Postema

Uitgeverij: Pelckmans

Ik moet je verraden

Auteur: Ruta Sepetys

Vertaler: Aleid van Eekelen-Benders

Uitgeverij: Luitingh-Sijthoff

Zolang de citroenbomen bloeien

Auteur: Zoulfa Katouh

Vertaler: Merel Leene

Uitgeverij: Blossom Books

Voorwoord Vakjury

Nieuw jaar, nieuwe boeken, nieuwe shortlists en nieuwe kwesties. We hoeven het niet over virussen en pandemieën te hebben, die tijd ligt achter ons. We moeten het wel hebben over wat ontwikkelingen van dit jaar.

BookTok is nog altijd *booming*: in de boekwinkels zie je de tafels met bekende BookTok-titels alleen maar uitbreiden en de BookTok-events springen als paddenstoelen uit de grond. Tijdens die events komen honderden lezers bij elkaar om met de auteurs van hun lievelingsboeken in gesprek te gaan, TikToks op te nemen met bekende BookTokkers, en dat alles terwijl ze hun mandjes en hun *To Be Read-pile* vullen met stapels boeken. Uitgeverijen spelen daarop in door de eerste druk van hun boeken uit te geven in *limited edition*; vaak in linnen gebonden, met bedrukt boekblok, geïllustreerde stofomslagen en schutbladen en bijpassende boekenleggers. Zo worden het ware verzamelobjecten. De jonge lezer leeft: ze zijn met veel, ze weten wat ze willen lezen en ze inspireren elkaar door onderling via BookTok en andere sociale media leestips met elkaar te delen; dat is hoopgevend voor iedereen in het boekenvak¹.

Wel was er veel te doen om wat die lezende jongeren dan allemaal lezen. We zien discussies over dat jongeren 'alleen maar Engels zouden willen lezen'. Ook zien we in sommige kringen een roep om de lezer te willen beschermen. Dat gaat van daadwerkelijke *book banning* in Amerika tot, dichterbij huis, ware heksenjachten op sociale media om uit hun verband getrokken teksten². Hierbij wordt vergeten dat de

auteur niet gelijk staat aan diens personage en dat feiten en fictie twee verschillende dingen zijn. Dat dat vergeten wordt, onderschrijft nog eens het belang van goed literatuuronderwijs en het in context kunnen plaatsen van geschreven teksten. Wat betreft dat Engels: is het nou echt zo erg als ze vooral Engels willen lezen? Ze lézen, en dat is iets om toe te blijven juichen. Waar voor ons als leesbevorderaars een taak van betekenis ligt, is om te blijven tonen én benadrukken wat voor prachtig oorspronkelijk werk onze auteurs (maar ook onze vertalers!) afleveren. Werk van Nederlandse bodem biedt bijvoorbeeld een belangrijke inkijk in onze rijke cultuur, onze normen en waarden en de maatschappij in haar geheel; dat mis je als je alleen Engels wilt lezen. Laat onze shortlists daarvan een voorbeeld zijn: geweldige verhalen, vakkundig geschreven, waarvan het eindeloos zonde zou zijn ze aan de kant te schuiven omdat het geen boeken in het Engels zijn. Om in dat kader terug te komen op BookTok: het was @NoraLeest_, een van Nederlands bekendste BookTokkers, die dit jaar een heldere TikTok³ maakte over dat het prima is om Engels te lezen, maar dat je (naar het) Nederlands (vertaald) werk niet per definitie aan de kant moet schuiven. Nora gaf aan dat een passage uit de Nederlandse vertaling van het razend populaire *It ends with us* van Colleen Hoover 'cringe' is; niet omdat het Nederlands het *cringe* had gemaakt, maar omdat die passage ook ontzettend tenenkrommend is in de oorspronkelijke taal. De vertaler, Erica van Rijsewijk, heeft daar vakwerk geleverd en het wringende van dat soort scènes fantastisch gevat. In een taal die niet je eerste taal

¹ Jongeren lezen steeds minder? TikTok biedt boekenbranche hoop – NOS 21 augustus 2022, <https://nos.nl/artikel/2441522-jongeren-lezen-steeds-minder-tiktok-biedt-boekenbranche-hoop>

² Ontzetting over terugtrekking dichter Kinderboekenweek na bedreigingen: 'Literaire vrijheid onder druk' – de Volkskrant 5 februari 2023, <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/ontzetting-over-terugtrekking-dichter-kinderboekenweek-na-bedeigingen-literaire-vrijheid-onder-druk~b5dbccf2/>

³ <https://www.tiktok.com/@noraleest/video/7193039659729980677>

is, komt dat misschien net wat minder goed over en kun je de nuance missen. Betekent dat dat je alleen maar in je eerste taal moet lezen? Nee hoor, *you do you!* Roel van Steensel, hoogleraar leesgedrag aan de VU Amsterdam, geeft namelijk aan dat de vaardigheden die je opdoet tijdens het lezen van Engelse boeken het Nederlands van jongeren ook beter kan maken⁴. Op steeds meer omslagen van vertaald werk zien we trouwens de naam van de vertaler prijken. Terecht, want vertalers verdienen veel erkenning voor het werk dat zij leveren.

En dan moeten we ook nog even stilstaan bij 'de lijst'. Laten we het voor eens en voor altijd de wereld uit helpen: dé lijst bestaat niet. Natuurlijk moeten de boeken die jij voor school leest aan een aantal voorwaarden voldoen, in de bovenbouw lees je bijvoorbeeld oorspronkelijk Nederlandstalig werk, maar er is geen in steen gehouwen lijst van boeken waaruit je moet kiezen. In overleg met je docent is vaak veel mogelijk en is jouw onderbouwing van wezenlijk belang. Als jouw docent al een overzicht heeft gemaakt van potentiële lijstboeken, zul je de vijf oorspronkelijk Nederlandstalige werken die wij dit jaar nomineren er waarschijnlijk nog niet op terugvinden. Daar zijn ze wellicht te nieuw voor, maar ook dit jaar staan er titels op de shortlists die je zo op je lijst zou kunnen zetten. Die wil je lezen voor jouw lijst en je zult er geen spijt van krijgen. Als je docent moeilijk doet, kun je met dit juryrapport laten zien dat wij jou bijstaan in je keuze deze boeken te lezen, want jij maakt jouw lijst. De lijst is van jou.

Dan waar het ons allemaal om gaat: onze shortlists. Het was weer een mooi leesjaar: ook dit jaar wisten uitgeverijen de prijs nog beter te vinden dan voorgaande jaren. In beide categorieën zagen we een toename van 20% bij de ingezonden titels. Ook lijken de uitgeverijen steeds beter aan te voelen wat bij onze prijs past en de doelgroep steeds beter te leren kennen. Wat wel lastig blijft, is dat er soms een deel uit een reeks bij zit dat in die reeks bezien ontzettend sterk is, maar waarvoor je de voorkennis van die reeks nodig hebt om het te kunnen waarderen voor wat het is. Dat maakt die boeken ingewikkelde inzendingen voor onze prijs.

Onze doelgroep bestaat uit 15- tot 18-jarige lezers. Lezers van die leeftijd kenmerken zich doordat ze zich in een periode in het leven bevinden waarin ze meer oog krijgen voor de wereld om zich heen en zich daartoe gaan verhouden. Wie zijn ze eigenlijk? Wat vinden ze belangrijk? Waar maken ze zich druk om? Wat houdt ze bezig? Hoe verhouden ze zich tot de samenleving? Identiteitsvorming en (zelf)ontwikkeling zijn belangrijke factoren in hun levensfase. Dat zie je terug in de boeken die voor (en soms ook door) hen geschreven worden. We zien veel wereldproblematiek: boeken over verschillende oorlogen of conflictsituaties, over kwesties rond gender en seksualiteit en over identiteitsvorming. Daarin komt ook het stukje representatie naar voren: herkennen de lezers zichzelf in de personages in de boeken? Lijken ze op hen of kunnen boeken juist ook een venster zijn naar mensen en werelden die ze niet kennen?

⁴ Jongeren lezen heus wel, but in English. Is dat erg? – Trouw 15 september 2022,

<https://www.trouw.nl/cultuur-media/jongeren-lezen-heus-wel-but-in-english-is-dat-erg-b6ac9b39/>

Als we in dat kader nog even teruggrijpen op het onderwerp *book banning* en vanuit die optiek een blik werpen op onze nominaties, zouden dan alle boeken op de planken mogen blijven staan? Waarschijnlijk niet. Dit jaar nomineren wij verschillende boeken die onder de strenge voorschriften die bijvoorbeeld voor scholen in de Amerikaanse staat Texas gelden⁵ vermoedelijk het onderspit zouden delven vanwege de thema's die zij aansnijden. Wij zijn blij dat wij deze boeken nadrukkelijk bij jongeren onder de aandacht kunnen brengen, omdat lezers die zich misschien eerder niet vaak herkenden in boeken, dit in de boeken op onze shortlists hopelijk wel kunnen. Het zijn boeken die gaan over seksuele of genderidentiteit, die onderwerpen aansnijden die pijnlijk zijn, maar een blik op andere werelden bieden. Boeken die je kennis laten maken met identiteiten of levenswijzen anders dan de jouwe, en je blik op de wereld verbreden. Dat kan soms heftig zijn; mogelijk is er sprake van thema's die ongemakkelijk zijn of zelfs shockeren. Daarom hebben we dit jaar in ons juryrapport een *Content Warning* (CW) opgenomen. Niet omdat we willen betuttelen, maar omdat we inzichtelijk willen maken dat sommige boeken heftige thema's behandelen, zodat je daarop voorbereid kunt zijn.

Omdat deze verkiezing gaat om Het Beste Boek voor Jongeren, dragen wij als vakjury onze shortlists met heel veel genoegen over aan de jongerenjury. Zij zijn immers de echte experts; de bekroning kan niet anders dan van hun hand komen. We hopen dat zij net zo veel plezier beleven aan het lezen van deze tien prachtboeken als wij, dat ze zich laten meevoeren naar onbekende werelden en kennismaken met de personages die ons dierbaar zijn geworden. Bij dezen zijn ze van jullie, wij kunnen jullie niets anders dan veel wijsheid en leesplezier wensen. *Make good choices*: beoordeel de verhalen, koester de personages en toets de literaire waarde, kies het Beste Boek voor Jongeren 2023.

Getekend,
De vakjury

Aukelien Weverling
Esther Heurter
Jacky Hitzert
Mark Bakker
Mieke van Eijsden (voorzitter)

⁵ <https://pen.org/report/banned-in-the-usa-state-laws-supercharge-book-suppression-in-schools/>
[geraadpleegd op 15 mei 2023]

Categorie Oorspronkelijk Nederlandstalig

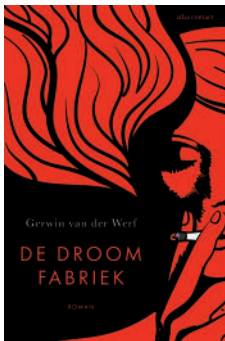
Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023

De droomfabriek

Auteur: Gerwin van der Werf

Uitgeverij: Atlas Contact

Als lezer maak je kennis met Josie (32). Ze is wiskundige en gaat op een middelbare school werken, waar ze zonder al te veel begeleiding voor de leeuwen wordt gegoid, of beter gezegd, voor de leerlingen wordt gegoid. Een van haar leerlingen heeft een flink volgersaantal op haar

socials en waant zich onaantastbaar, waardoor je je afvraagt of er meer achter schuilgaat. Deze Carmen en Josie krijgen een steeds innigere band. Als lezer zie je grenzen vervagen en kun je je afvragen op welk moment ze overschreden worden.

Kansen(on)gelijkheid speelt een belangrijke rol in dit boek. Josie woont bijvoorbeeld in het grote huis van haar grootvader, in een goede wijk, terwijl haar leerlingen in achterstandswijken opgroeien. Het verschil is groot en door de manier waarop Josie en Carmen zich tot elkaar verhouden, wordt die ongelijkheid treffend neergezet.

Wat de auteur bijzonder goed in de vingers heeft, is het beschrijven van een schoolomgeving waarin personages en dialogen goed tot hun recht komen. Bovendien weet de auteur de verschillende milieus waaruit de personages komen treffend neer te zetten. De tone of voice van de verschillende personages wordt goed gevat, ze hebben elk een eigen klank en kleur en omdat ze stuk voor stuk stevig in elkaar zitten, zal *De droomfabriek* voor veel lezers een feest der herkenning zijn.

CW: grensoverschrijdend gedrag

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023

De geur van een moeder

Auteur: Lucia van den Brink

Uitgeverij: Ambo | Anthos

Lentl verliest op jonge leeftijd haar moeder en door de sfeer thuis geeft ze zichzelf de schuld van dat verlies. Ze wordt thuis verwaarloosd, haar vader grijpt naar de fles en viert zijn woedeaanvallen bot op haar. Als ze zodra ze kan uit huis gaat, regelt ze voor zichzelf een stage bij een tatoeëerder. Ze

ontwikkelt zich tot een succesvolle tatoeëerder en probeert relaties op te bouwen met de mensen om haar heen. Wat voor lang niet iedereen duidelijk is en Lentl goed verborgen probeert te houden, is dat ze de woorden die ze thuis te horen heeft gekregen en geïnternaliseerd heeft, ook externaliseert door ze op haar lijf te tatoeëren.

Dit boek gaat – net als de tattoos die Lentl zet – volledig onder je huid zitten. Het is een verhaal over verwaarlozing, schuldgevoel en hechting en de doorwerking daarvan in het leven van Lentl. Het boek laat zien dat verwaarlozing nog te vaak onopgemerkt blijft en dat zich zonder passende hulp schadelijke copingmechanismen kunnen ontwikkelen. *De geur van een moeder* prikt en schuurt, maar is vervolgens ook mooi en krachtig, als een tattoo.

CW: verwaarlozing, hechtingsproblematiek, zelfbeschadiging, zelfmoord

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023

In het vervloekte hart

Auteur: Rima Orië

Uitgeverij: Moon Young Adult

Priya is geboren tijdens de bloedmaan, wat haar bijzondere krachten geeft – een vloek volgens velen – maar wat haar ook dwingt in de luwte te leven. Als ze plots de kans krijgt een opleiding te volgen in Kuwatta, het militaire fort van waaruit het land bestuurd wordt, grijpt ze

die kans en blijkt haar vloek een zegen. Daar vecht ze niet alleen tegen de kolonisten die het land bezetten, maar ook tegen monsters die elke nacht de aanval inzetten.

Dit boek kent een stevige *world building*, die niet overdadig wordt, zoals je soms in fantasy tegenkomt, maar die je als lezer meevoert in en nieuwsgierig maakt naar een stuk Surinaamse koloniale geschiedenis dat in het boek verweven zit. Voeg daar

krachtige en mooi uitgediepte personages aan toe om het geheel te dragen en je krijgt een verhaal dat elke bladzijde boeiend blijft.

In het vervloekte hart geeft je een wereld vol monsters, kolonialisme, familie, vriendschap, dood en een tikkeltje liefde, zonder dat die liefde de primaire drijfveer van het verhaal wordt. Fantasy van Nederlandse bodem is er maar weinig en als je dan ook nog goede fantasy zoekt, blijkt die helemaal dun gezaaid. Het werk van Orië is daarin een verademing en ze legt de lat voor Nederlandstalige fantasy.

CW: (oorlogs)geweld, kindermishandeling, discriminatie, koloniale onderdrukking

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023

Niet geschikt voor publicatie

Auteur: Gabrielle la Rose

Uitgeverij: Lebowski

Maak kennis met Tyrelle en maak hem mee in verschillende periodes van zijn leven. Tye-van-nu is gevormd door wat Tye-van-toen heeft meegemaakt en dat is niet niks. Hij heeft in zijn vroege jeugd te maken gehad met armoede, geestelijk en seksueel misbruik, heeft zijn zusje verloren, is op

straat beland en heeft toen jeugdinstanties faalden toevlucht gezocht bij Don, een rasechte Amsterdamse penozefiguur. Tye heeft keuzes moeten maken, is geconfronteerd met de onvermijdelijkheid maar ook de gevolgen van die keuzes en heeft aan den lijve ondervonden hoe de grenzen tussen goed en kwaad diffuus kunnen worden als je opgroeit aan de rand van de samenleving.

Een waarschuwing is op z'n plaats, want dit boek is snoeihard en nietsontziend. Het is een stijlvolle, razendsnelle pageturner die je totaal omverblaast, maar die ook pijn doet, shockeert en je naar de keel vliegt. Dit boek maakt je op overtuigende wijze deelgenoot van een wereld die zich naast de onze lijkt af te spelen: het criminele circuit. Die overtuigende wijze houdt ook in dat er zeer expliciete scènes met excessief geweld en

machtsvertoon in dit boek zitten, die gemakkelijk uit hun context te trekken zijn en in het geheel van het boek moeten worden gezien. Zij vertellen het verhaal van een zorgsysteem dat faalt en de verwoestende gevolgen daarvan op een mensenleven, en uiteindelijk de samenleving. Hiermee is het heel nadrukkelijk niet geschikt voor elke lezer, want een te jonge, een minder ervaren of een kwetsbare lezer kan hier flink door worden geschokt.

Niet geschikt voor publicatie had daarom misschien ook wel *Niet geschikt voor jongeren* kunnen heten, maar waarom kan dit dan toch niet ontbreken op onze shortlist? Omdat het fantastisch geschreven is, straalt meets literatuur, omdat het thema's aansnijdt waarvoor we onze ogen misschien liever sluiten, terwijl het juist zo belangrijk is dat we dit zien en horen, zodat we ons realiseren hoe belangrijk het is dat het zorgsysteem in ons land niet faalt en niemand in de kou laat staan. Voor jongeren die opgroeien in een veilige omgeving biedt dit boek een ongemakkelijke, maar ook prachtig geschreven inkijk in het leven van iemand aan de andere kant van de maatschappij.

CW: excessief geweld, expliciete seksuele scènes, machtsmisbruik

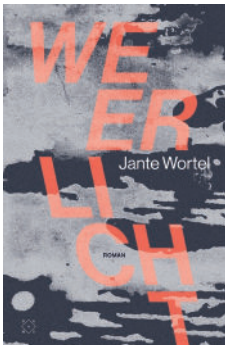
Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023

Weerlicht

Auteur: Jante Wortel

Uitgeverij: DasMag

Een familievakantie in Noorwegen, dat lijkt een weinig opzienbarend gegeven, maar deze familie heeft te lijden onder de eetstoornis van dochter Lea. Wat op het eerste gezicht een boek over een eetstoornis lijkt te worden, blijkt in werkelijkheid een boek over familiedynamiek ten tijde

van ziekte. Niet alleen de eetstoornis van Lea, maar ook de longaandoening van haar moeder heeft grote invloed op het gezin.

Wat bijzonder goed tot zijn recht komt in dit boek, zijn het egoïsme en de drang naar controle van een eetstoornis, die alle vermogen tot relativering uit de hoofdpersoon trekt. De hoofdpersoon verliest daardoor op sommige momenten de sympathie van de lezer, maar dat maakt tegelijkertijd inzichtelijk

hoe moeilijk het is om iemand met een eetstoornis te begeleiden. Een voorbeeld daarvan is dat tijdens een vakantie-ontwrichtende scène de hoofdpersoon zich uitsluitend druk kan maken om haar verstoorde eetpatroon, terwijl wat er om haar heen is voorgevallen haar vrijwel koud lijkt te laten. Wat de auteur knap heeft gedaan, is dat deze scène, evenals de tweede dramatische ingreep, op een perfect gekozen moment wordt opgevoerd en uitgewerkt. Daardoor blijf je als lezer continu geboeid en houdt de spanningsboog het hele boek stand. De schrijfstijl is helder en wordt gekenmerkt door korte zinnen. Beeldspraak wordt spaarzaam ingezet, maar als er gebruik van wordt gemaakt, is het meteen raak. Jante Wortel verrast met een indringend en overtuigend geschreven debuut dat zonder meer nieuwsgierig maakt naar meer werk van haar hand.

CW: eetstoornissen

Categorie Vertaald

Genomineerd in de
categorie Vertaald

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023

Buiten het veld

Auteur: H.N. Khan

Vertaler: Dennis Keesmaat

Uitgeverij: Querido

Als je denkt aan wat je van een fijne YA verwacht, dan zijn dat al snel elementen als: het boek is vlot geschreven, in geloofwaardige spreektaal; het behandelt zaken waar jongeren zich mee bezighouden, zoals vriendschap, veel sport, een beetje liefde, socials en natuurlijk een vleugje muziek.

Buiten het veld voldoet aan deze verwachtingen. Het is een boek over integratie binnen een nieuwe cultuur en trouw blijven aan de eigen cultuur. Khan weet de niet-westerse elementen op natuurlijke wijze op te nemen in een verhaal over opgroeien in een kansarme wijk. De vraag dringt zich op of je als mens je milieu kunt ontstijgen of dat je het moet doen met de kaarten die je bij je geboorte zijn toebedeeld.

Fawad woont in een buitenwijk van Toronto waar mensen van allerlei herkomst samenleven. Zijn vader is overleden, zijn moeder heeft duidelijke ideeën over de toekomst van Fawad, maar die stroken niet met Fawads toekomstplannen. Hij voelt er niks voor om uitgehuwelijkt te worden aan zijn nichtje en wil de eerste Pakistaanse NBA-speler worden. Dit is een boek over vriendschap, basketbal, armoede en afkomst, maar ook over patronen doorbreken, (bende)geweld, rouwverwerking en iemand in rouw steunen, uithuwelijken. Het gaat over aanpassen, opgelegde keuzes én eigen keuzes. Combineer dat met de prettige pen van Khan en je hebt een boek waar lezers van Angie Thomas en Jason Reynolds wel raad mee weten.

CW: discriminatie, bendegeweld, rouwverwerking

Genomineerd in de
categorie Vertaald

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023

Een liefde

Auteur: Arnaud Cathrine

Vertaler: Vincent Oostelbos & Jacques Dohmen

Uitgeverij: Querido

In *Een liefde* word je meegenomen naar Parijs, waar Vince valt voor Octave, zijn beste jeugdvriend. Dit leidt tot klassiek liefdesverdriet, waarvan de auteur de puberale, melodramatische klanken feilloos weet te vatten en dat geeft een fijn, eigentijds en misschien zelfs wel poëtisch te

noemen geluid.

Het tempo in het boek neemt toe naarmate je verder leest, maar het centrale conflict van het boek komt op ongeveer twee derde pas echt van de grond. Is dat

erg? Nee, want je raakt als lezer betoverd door het gevoel van vrijheid dat het struinen door de Parijse straten bij je oproept. Vince neemt je als lezer aan de hand en laat je meelopen in zijn leven, meelesen in zijn dagboek, meekijken via zijn sociale media en hij heeft soms zo veel met je te delen, dat het zelfs in de voetnoten doorgaat. Dit boek is perfect voor de liefhebbers van boeken van Alice Oseman, maar dan zonder de tekeningen en met een rauwer, ongepolijst randje; een queer boek voor iedereen die wel eens liefdesverdriet in optima forma heeft meegemaakt of daarover wil lezen.

CW: pesten, homofobie

Genomineerd in de
categorie Vertaald

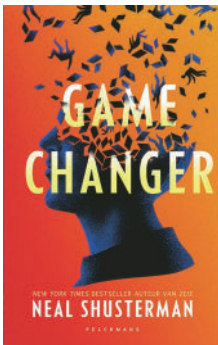
BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023

Gamechanger

Auteur: Neal Shusterman

Vertaler: Maria Postema

Uitgeverij: Pelckmans

Wat zou er gebeuren als een flinke tackle die je tijdens je sportwedstrijd incasseert je realiteit verandert? In *Gamechanger* overkomt het Ash. Als hij tijdens american football hard onderuit wordt gehaald, verandert zijn wereld. Bij de eerste tackle is het iets kleins, de kleur van

verkeersborden, maar bij volgende klappen worden het fundamentele veranderingen, waardoor hij nieuwe ervaringen opdoet met racisme, seksisme en privilege.

Shusterman biedt de lezer wederom een boek dat leest als een trein, met een boeiend plot dat je laat nadenken over de wereld om je heen. Op originele wijze snijdt hij actuele thema's als discriminatie en gender aan in een uniek verhaal, waarbij hij ook nog eens een ingewikkelde theorie over parallele universums toegankelijk maakt. Doordat er veel klappen zijn, komen er evenzoveel veranderingen aan bod en wordt niet elk thema even grondig uitgediept, maar er zitten bijzondere observaties in het boek en het is knap hoe soepel en geloofwaardig het plot wordt neergezet.

CW: racisme, homofobie, seksisme

Genomineerd in de
categorie Vertaald

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023

Ik moet je verraden

Auteur: Ruta Sepetys

Vertaler: Aleid van Eekelen-Benders

Uitgeverij: Luitingh-Sijthoff

In *Ik moet je verraden* wordt ijzersterk uiteengezet hoe complex vertrouwen, wantrouwen, moed, loyaliteit en verraad door elkaar lopen. Je begeeft je in Roemenië ten tijde van het dictatoriale regime van Nicolae Ceaușescu, waar Christian door de geheime politie wordt

gechanteerd en moet kiezen: verraadt hij zijn dierbaren of is dit zijn kans om bij te dragen aan de omverwerping van het systeem? Hij wil graag dichter en filosoof worden, maar dat is een gevaarlijke ambitie binnen een regime waarin voor het vrije woord geen ruimte bestaat. Gedurende het boek lees je fragmenten van gedichten van Christians hand. Die verdienen nadrukkelijke vermelding; ze zijn zeer indrukwekkend en ijzersterk vertaald.

Het detailgebruik van dit boek zit zo goed in elkaar, dat je bij het lezen over het verdrukkende systeem een naargeestige beklemming bekruipt. Het is alsof je erbij bent. Goed gepositioneerde vooruitwijzingen

houden de spanning erin. De personages zijn overtuigend neergezet, net als de situering. Hoe weet je wat waar is en hoe de buitenwereld naar je land kijkt, als je al je informatie van de staatstelevisie krijgt? Christian heeft geen idee wat zich in de rest van de wereld afspeelt en of de wereld wel weet wat er in Roemenië gebeurt. Langzamerhand raakt hij betrokken bij de revolutie, wat zich ontvouwt in een adembenemend slot.

De formule van Sepetys blijkt wederom te werken: ze pakt een historische periode, zet een aansprekende jongere neer en laat je aan diens hand de dieptepunten en bijzonderheden van deze tijd zien. Lijkt het een trucje? Ja. Maar werkt het? Ja. Dat maakt ook dit werk van Sepetys weer bijzonder de moeite waard. *Ik moet je verraden* is een belangrijk boek over de weg die wordt afgelegd naar vrijheid. Een roman over de geschiedenis van een dictatuur; en waar de geschiedenis van een dictatuur eindigt, begint de geschiedenis van de vrijheid.

CW: dictatoriale onderdrukking, oorlog, Roemenië

Genomineerd in de
categorie Vertaald

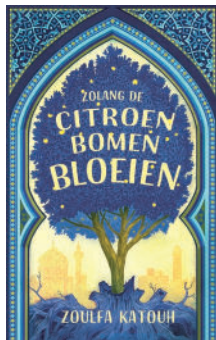
BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2023

Zolang de citroenbomen bloeien

Auteur: Zoulfa Katouh

Vertaler: Merel Leene

Uitgeverij: Blossom Books

Salama is een achttienjarige farmaciestudent en woont in het Syrische Homs. In Syrië is de revolutie uitgebroken, ze is haar huis en familie kwijtgeraakt. Ze is met haar zwangere schoonzus achtergebleven en werkt nu als vrijwilliger in het ziekenhuis, waar ze zich ontfermt over

de eindeloze stroom gewonden. Haar toekomst is onzeker. De vraag waar Salama dagelijks mee geconfronteerd wordt is of ze moet vluchten voor de oorlog of dat ze wil blijven bij alles wat haar dierbaar is en wat haar zo hard nodig heeft. Haar PTSS krijgt gestalte in de vorm van de figuur Khawf, die haar keer op keer en met name 's nachts confronteert met al haar angsten en wat ze heeft meegemaakt.

In dit boek stap je de oorlog in Syrië binnen en voel je elk hoofdstuk de dreiging dichterbij komen. Via Salama neemt Katouh je mee in de onmogelijke keuze of je een levensgevaarlijke vlucht uit je vaderland moet voorbereiden, waarbij je alles wat je lief is achter moet laten, of dat je, eveneens met gevaar voor eigen leven, in je thuisland blijft, om je land niet in de steek te laten. Een dilemma dat je niemand toewenst. *Zolang de citroenbomen bloeien* is een boek dat een wereld opent die je waarschijnlijk alleen van het nieuws kent en is daarmee een grote verrijking. Het geeft met dit verhaal over Salama inzicht in de vluchtelingenproblematiek op een niveau waarop het nieuws dit nooit zou kunnen.

CW: Syrische burgeroorlog, trauma, PTSS, rouwverwerking

Stichting Collectieve
Propaganda van het
Nederlandse Boek

14 t/m 24 september 2023

Postbus 59511
1040 LA Amsterdam

mei, 2023